

**ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**Навчально-науковий інститут права ім. князя Володимира
Великого**

Кафедра адміністративного, фінансового та банківського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри адміністративного,
фінансового та банківського права

Юлія ЛІСОВСЬКА
«28» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОГО ПРАВА»

Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність:	262 Правоохоронна діяльність
Освітнього рівня:	другий (магістерський) рівень
Освітня програма:	262 Правоохоронна діяльність

Робоча програма з навчальної дисципліни «Актуальні питання фінансового права» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Правоохоронна діяльність» спеціальності 262 Правоохоронна діяльність.

Розробник:

Вихристюк Анатолій Михайлович - кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, фінансового та банківського права.

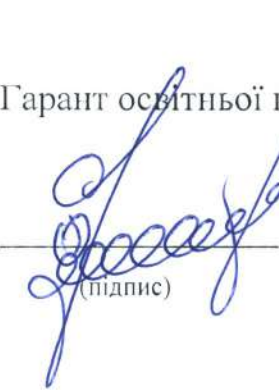
(підпис)

Анатолій ВИХРИСТЮК

(ім'я, прізвище)

Робочу програму погоджено:

Гарант освітньої програми «262 Правоохоронна діяльність»

(підпис)

Олександр САВКА

(ім'я, прізвище)

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та банківського права

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри адміністративного, фінансового та банківського права

(підпис)

Юлія ЛІСОВСЬКА

(ім'я, прізвище)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Очна (денна)	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Мова викладання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС/годинах	3/90	3/90
Курс	1	1
Семестр	2	2
Кількість змістовних модулів	2	2
Обсяг кредитів із розподілом за семестрами		
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
- Аудиторні	34	4
- Лекційні	20	2
- Семінарські/Практичні	14	2
- Лабораторні		
Самостійна робота у т.ч. індивідуальні завдання, год.	56	86
Форма семестрового контролю	залік	залік

Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета курсу. Метою вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання фінансового права» є формування у здобувачів вищої освіти поглиблених теоретичних знань і практичних навичок аналізу та вирішення сучасних проблем правового регулювання публічних фінансових відносин, а також здатності ефективно застосовувати норми фінансового права в умовах динамічного розвитку законодавства та правозастосовної практики.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни є:

- поглиблення теоретичних знань про фінансове право як галузь права, науку та навчальну дисципліну, сучасні доктринальні підходи до його розвитку;
- вивчення актуальних проблем правового регулювання публічних фінансових відносин, зокрема у бюджетній, податковій, банківській, валютній та борговій сферах;
- аналіз чинного фінансового законодавства України, тенденцій його реформування та практики застосування;

- формування вміння критично оцінювати фінансово-правові норми, виявляти прогалини та колізії, пропонувати шляхи їх подолання;
- розвиток навичок аргументованого обґрунтування правових позицій і прийняття рішень у фінансово-правових спорах;
- оволодіння методами фінансово-правового аналізу та правової інтерпретації;
- формування здатності застосовувати фінансово-правові знання у професійній діяльності з урахуванням євроінтеграційних процесів, цифровізації та сучасних фінансових викликів;
- виховання правової культури, відповідальності та поваги до принципів законності й фінансової дисципліни.

Компетентності та результати навчання за освітньою програмою

Здобувачі мають знати:

- сутність, предмет та систему фінансового права;
- принципи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування;
- бюджетну систему України та особливості бюджетного процесу;
- правові засади податкової системи України;
- основи правового регулювання державних фінансів, державного кредиту та публічних видатків;
- механізми фінансового контролю та відповідальності за порушення фінансового законодавства;
- сучасні проблеми фінансово-правового регулювання в умовах економічних і цифрових трансформацій;
- міжнародні стандарти у сфері публічних фінансів та фінансової безпеки.

Здобувачі мають уміти:

- застосовувати норми фінансового законодавства у практичній діяльності;
- аналізувати бюджетні та податкові правовідносини;
- здійснювати правову оцінку рішень органів державної влади у сфері фінансів;
- виявляти порушення фінансового законодавства та пропонувати шляхи їх усунення;
- аналізувати практику застосування фінансово-правових норм;
- формулювати правові висновки щодо вдосконалення фінансової політики держави;
- працювати з фінансово-правовими актами та офіційною фінансовою звітністю;

- оцінювати ризики у сфері публічних фінансів та фінансового контролю.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання фінансового права» є сукупність теоретичних і практичних проблем правового регулювання публічних фінансових відносин, що виникають у процесі формування, розподілу, перерозподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів коштів держави та територіальних громад в умовах сучасних соціально-економічних трансформацій.

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні та інституційні питання фінансового права

Тема 1. Фінансове право в системі національного права: сучасні доктринальні підходи

Тема «Фінансове право в системі національного права: сучасні доктринальні підходи»: аналізується поняття, предмет і метод фінансового права, його місце в системі національного права, а також принципи та тенденції розвитку галузі. Мета вивчення: сформувати у здобувачів розуміння фундаментальних засад фінансового права та здатність оцінювати його роль у сучасній правовій системі.

Тема 2. Джерела фінансового права та проблеми фінансового законодавства

Тема «Джерела фінансового права та проблеми фінансового законодавства» досліджує основні джерела фінансового права, їх ієрархію та співвідношення, проблеми систематизації і кодифікації законодавства, роль судової практики. Мета вивчення: навчити здобувачів орієнтуватися у джерелах фінансового права та критично оцінювати законодавчі акти й нормативні документи.

Тема 3. Фінансово-правові відносини та фінансово-правовий статус суб'єктів

Тема «Фінансово-правові відносини та фінансово-правовий статус суб'єктів» визначає види фінансово-правових відносин, їх структура, права та обов'язки суб'єктів фінансового права, включаючи державу, органи публічної влади, територіальні громади та платників. Мета вивчення: забезпечити

розуміння учасників фінансових правовідносин та їх правового статусу для подальшого аналізу і застосування норм фінансового права.

Тема 4. Фінансовий контроль і фінансово-правова відповідальність

Тема «Фінансовий контроль і фінансово-правова відповідальність» аналізує форми та види фінансового контролю, система органів контролю, види фінансово-правової відповідальності, її співвідношення з адміністративною та кримінальною відповідальністю. Мета вивчення: сформувані у студентів знання про механізми забезпечення фінансової дисципліни та відповідальності за порушення фінансового законодавства.

Тема 5. Євроінтеграція та цифровізація як чинники розвитку фінансового права

Тема «Євроінтеграція та цифровізація як чинники розвитку фінансового права» вивчає вплив європейської інтеграції та цифровізації на фінансове законодавство, проблеми електронного адміністрування, цифрові платіжні інструменти та фінансовий моніторинг. Мета вивчення: навчити студентів аналізувати сучасні трансформації фінансового права під впливом міжнародних та технологічних факторів.

Змістовний модуль 2. Актуальні проблеми правового регулювання окремих інститутів фінансового права

Тема 6. Актуальні проблеми бюджетного права України

Тема «Актуальні проблеми бюджетного права України» розглядає бюджетну систему та процеси формування, розподілу та використання бюджетних коштів, бюджетна децентралізація, контроль за використанням коштів. Мета вивчення: сформувані у студентів здатність аналізувати бюджетні правовідносини та визначати правові проблеми бюджетного регулювання.

Тема 7. Проблеми правового регулювання податкових правовідносин

Тема «Проблеми правового регулювання податкових правовідносин» розглядає структуру податкової системи, права та обов'язки платників податків і контролюючих органів, податкові спори, та практику застосування податкового законодавства. Мета вивчення: навчити здобувачів розпізнавати правові ризики у податковій сфері та ефективно застосовувати норми податкового права.

Тема 8. Фінансово-правові засади банківської та валютної діяльності

Тема «Фінансово-правові засади банківської та валютної діяльності» розглядає правове регулювання банківської системи, функції Національного банку України, валютне регулювання та контроль, проблеми у сучасних економічних умовах. Мета вивчення: забезпечити розуміння банківських та валютних правовідносин для правомірного застосування фінансового права у практичній діяльності.

Структура навчальної дисципліни							
	Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
		очна (денна)			заочна форма		
		Лек- ції (Л)	Семін. зан. (СЗ)	Сам. роб. студ. (СРС)	Лек- ції (Л)	Семін. зан. (СЗ)	Сам. роб. студ. (СРС)
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОГО ПРАВА							
1.	Фінансове право в системі національного права: сучасні доктринальні підходи	2		6			10
2.	Джерела фінансового права та проблеми фінансового законодавства	2	2	8			10
3.	Фінансово-правові відносини та фінансово-правовий статус суб'єктів	2	2	8			10
4.	Фінансовий контроль і фінансово-правова відповідальність	4	2	8			10
5.	Євроінтеграція та цифровізація як чинники розвитку фінансового права	4	2	8	2		10
Разом за змістовним модулем 1		14	8	38	2		50
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ ІНСТИТУТІВ ФІНАНСОВОГО ПРАВА							
6.	Актуальні проблеми бюджетного права України	2	2	6			12
7.	Проблеми правового регулювання податкових правовідносин	2	2	6			12
8.	Фінансово-правові засади банківської та валютної діяльності	2	2	6		2	12
Разом за змістовним модулем 2		6	6	18		2	36
Усього годин		20	14	56	2	2	86

Се мін арс ьке зан яття № 2	<p>ролі кожного суб'єкта.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дискусія: Як розмежувати права та обов'язки держави, органів влади та платників у фінансових правовідносинах? 		
Се мін арс ьке зан яття № 3	<p>Тема 4. Фінансовий контроль і фінансово-правова відповідальність</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завдання: Розглянути кейси порушень фінансової дисципліни та визначити вид відповідальності. • Результат: Студенти аналізують види фінансового контролю і застосування фінансово-правової відповідальності. • Дискусія: Чи достатньо існуючих механізмів фінансового контролю для забезпечення дисципліни? 	2	
Се мін арс ьке зан яття № 4	<p>Тема 5. Євроінтеграція та цифровізація як чинники розвитку фінансового права</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завдання: Проаналізувати вплив норм ЄС та цифрових технологій на фінансове право України. • Результат: Студенти визначають основні виклики та переваги інтеграції та цифровізації для правового регулювання фінансів. • Дискусія: Чи можлива повна адаптація українського фінансового права до стандартів ЄС? 	2	
Се мін арс ьке зан яття	<p>Тема 6. Актуальні проблеми бюджетного права України</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завдання: Проаналізувати приклади формування та використання бюджетних коштів на різних рівнях. • Результат: Студенти оцінюють ефективність 	2	

№ 5	<p>бюджетних процесів і визначають порушення фінансової дисципліни.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дискусія: Які правові механізми забезпечують ефективно використання бюджетних коштів? 		
Се мін арс ьке зан ятт я № 6	<p>Тема 7. Проблеми правового регулювання податкових правовідносин</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завдання: Розглянути кейси податкових спорів, запропонувати шляхи їх вирішення. • Результат: Студенти аналізують права й обов'язки платників податків та органів контролю, пропонують рішення податкових спорів. • Дискусія: Чи є податкові спори наслідком недосконалого законодавства чи порушень суб'єктів? 	2	
Се мін арс ьке зан ятт я № 7	<p>Тема 8. Фінансово-правові засади банківської та валютної діяльності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завдання: Дослідити кейси банківських порушень або валютних операцій, що мають правові наслідки. • Результат: Студенти ідентифікують порушення та пропонують шляхи правового вирішення, оцінюють роль НБУ. • Дискусія: Які пріоритети повинні бути у регулюванні банківської та валютної діяльності? 	2	2 (Теми 1-8)
Усього за навчальною дисципліною		14	2

Самостійна робота

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Актуальні питання фінансового права» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за

тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; опрацювання матеріалів правозастосовної практики, підготовку аналітичних і порівняльних висновків та формування навичок науково-правового аналізу; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Орієнтовні кейси / теми доповідей, рефератів, есе:

1. Поняття, предмет і метод фінансового права: сучасні доктринальні підходи
2. Фінансове право в системі галузей права України
3. Принципи фінансового права: теорія і практика застосування
4. Джерела фінансового права України: закони та підзаконні акти
5. Колізії та прогалини у фінансовому законодавстві: шляхи подолання
6. Судова практика як джерело розвитку фінансового права
7. Фінансово-правові відносини: структура, суб'єкти, об'єкти
8. Фінансово-правовий статус держави та органів влади
9. Права та обов'язки платників податків у фінансових правовідносинах
10. Фінансовий контроль: види та функції
11. Фінансово-правова відповідальність: адміністративна, кримінальна, фінансова
12. Проблеми забезпечення фінансової дисципліни в Україні
13. Цифровізація фінансів та електронне адміністрування
14. Вплив Євроінтеграції на фінансове законодавство України
15. Правові аспекти фінансового моніторингу та запобігання фінансовим злочинам
16. Інститути фінансового права в умовах глобалізації
17. Актуальні питання фінансового права у воєнний та кризовий період
18. Механізми правового регулювання державних фінансів
19. Бюджетна система України та її правове регулювання
20. Бюджетний процес: проблеми формування та використання коштів
21. Бюджетна децентралізація: правові аспекти
22. Податкова система України та сучасні тенденції її розвитку
23. Права та обов'язки платників податків і контролюючих органів
24. Податкові спори: правові проблеми та практика вирішення

25. Податковий комплаєнс та відповідальність платників податків
26. Банківська система України: правове регулювання та нагляд
27. Правовий статус Національного банку України
28. Валютне регулювання та валютний контроль: проблеми

застосування

29. Державний борг України: види та механізми управління
30. Публічний кредит і його правові аспекти
31. Фінансова безпека держави: теоретичні та практичні аспекти
32. Захист прав учасників фінансових правовідносин
33. Прозорість та підзвітність у використанні публічних коштів
34. Механізми запобігання фінансовим правопорушенням
35. Актуальні проблеми бюджетного контролю
36. Фінансові права громадян та суб'єктів господарювання
37. Фінансова дисципліна на місцевому рівні
38. Проблеми гармонізації національного та європейського фінансового

права

39. Цифрові фінансові інструменти та їх правове регулювання
40. Проблеми правового регулювання державних витрат у кризових

умовах.

Вимоги до написання рефератів та есе

Загальні положення:

Реферат та есе є формами самостійної роботи здобувачів вищої освіти і спрямовані на поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок науково-правового аналізу, аргументації правових позицій, критичного мислення та академічного письма.

Під час виконання рефератів та есе здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, вимог чинного законодавства України, стандартів вищої освіти та внутрішніх нормативних актів закладу вищої освіти.

Мета та навчальні завдання:

- формування здатності здійснювати самостійний аналіз доктринальних і нормативних джерел у сфері фінансового права;
- розвиток умінь формулювати та аргументовано обґрунтовувати власну правову позицію;
- набуття навичок наукового письма та коректного використання правової термінології;
- удосконалення навичок систематизації, узагальнення та критичної оцінки правової інформації.

Вимоги до змісту

Реферат

Реферат має аналітико-узагальнювальний характер і повинен:

- розкривати теоретичні підходи до обраної правової проблеми;
- містити аналіз норм Конституції України, законодавства, рішень Конституційного Суду України, практики Європейського суду з прав людини (за наявності);
- відображати сучасні наукові позиції українських та зарубіжних дослідників;
- завершуватися обґрунтованими висновками.

Структура реферату:

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ (обґрунтування актуальності, мета і завдання)
4. Основна частина (2–3 логічно пов'язані розділи)
5. Висновки
6. Список використаних джерел

Есе

Есе має аналітично-дискусійний характер і спрямоване на виклад та обґрунтування власної позиції здобувача щодо конкретної правової проблеми.

Есе повинно:

- містити чітко сформульовану авторську правову позицію;
- демонструвати здатність до критичного аналізу правових явищ;
- містити аргументацію з посиланням на нормативні акти, доктрину та судову практику;
- відображати логічну цілісність і самостійність мислення.

Рекомендована структура есе:

1. Вступ (постановка проблеми)
2. Основна частина (аргументація позиції, аналіз альтернативних підходів)
3. Висновки (узагальнення та власні висновки)

Вимоги до обсягу:

- Реферат – 7–15 сторінок друкованого тексту
 - Есе – 4–8 сторінок друкованого тексту
- (без урахування титульної сторінки та списку використаних джерел)

Вимоги до оформлення:

- формат сторінки – А4;
- шрифт – Times New Roman;
- розмір шрифту – 14;
- міжрядковий інтервал – 1,5;

- поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм;
- нумерація сторінок – арабськими цифрами (з другої сторінки);
- абзацний відступ – 1,25 см.

Посилання на джерела оформлюються відповідно до чинних національних стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

Вимоги до джерельної бази:

Кількість використаних джерел:

- **реферат** – не менше 10–15 джерел;
- **есе** – не менше 8–10 джерел.

До джерел належать:

- Конституція України;
- закони та підзаконні нормативно-правові акти;
- рішення Конституційного Суду України;
- практика Європейського суду з прав людини;
- наукові монографії, статті фахових видань;
- офіційні міжнародні документи.

Академічна доброчесність:

Робота повинна бути виконана самостійно.

Не допускаються:

- плагіат, самоплагіат;
- некоректне цитування;
- використання недостовірних або неперевірених джерел.

У разі виявлення порушень принципів академічної доброчесності робота не зараховується та підлягає доопрацюванню відповідно до внутрішніх положень ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання є складовою частиною організації освітнього процесу з навчальної дисципліни та спрямовані на формування і розвиток у здобувачів вищої освіти навичок самостійної, дослідницької й аналітичної діяльності. Їх виконання забезпечує поглиблення та систематизацію теоретичних знань, отриманих під час аудиторних занять, а також сприяє набуттю практичних умінь застосування положень правової науки для розв'язання актуальних професійних завдань.

Виконання індивідуальних завдань здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно із можливістю отримання консультаційної підтримки з боку науково-педагогічного працівника. Консультації спрямовані на уточнення структури роботи, визначення джерельної бази, формування методологічних підходів та коригування змістового наповнення завдання. У разі виконання

завдань комплексного або міждисциплінарного характеру допускається їх підготовка групою здобувачів із розподілом обов'язків та визначенням індивідуального внеску кожного учасника.

З дисципліни «Актуальні питання фінансового права» індивідуальні завдання можуть реалізовуватися у різних формах, зокрема: підготовка та публікація наукової статті, підготовка доповіді й участь у роботі наукової конференції, розроблення мультимедійної презентації, аналітичного огляду судової практики, порівняльно-правового дослідження тощо. Обрана форма виконання повинна відповідати змісту дисципліни та сприяти досягненню визначених програмних результатів навчання.

Тематика завдань формується з урахуванням сучасних тенденцій розвитку фінансового права, практики його застосування та наукових підходів до вирішення проблемних питань галузі.

Мінімальні та максимальні строки видачі, виконання та захисту індивідуальних завдань доводяться до відома здобувачів освіти викладачем на початку семестру. Дотримання визначених термінів є обов'язковою умовою належного оцінювання результатів навчання.

Оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань здійснюється відповідно до встановлених критеріїв та передбачає нарахування додаткових (бонусних) балів: за підготовку та публікацію наукової статті – до 12 балів; за виступ із доповіддю на науковій конференції – до 8 балів; за підготовку та представлення презентації – до 10 балів. Конкретна кількість балів визначається з урахуванням якості змісту, рівня наукової аргументації, самостійності виконання та дотримання встановлених вимог до оформлення результатів роботи.

Підготовка тематичної презентації (тема, терміни тощо), а також виконання інших видів індивідуальних завдань погоджується здобувачем освіти із викладачем.

Критерії та умови підготовки, оформлення та публікації наукових матеріалів (статей, тез, доповідей) визначаються безпосередньо оргкомітетом наукової конференції, редакційною колегією видання або установою-організатором.

Умови підготовки, оформлення та критерії оцінювання презентацій визначаються цією програмою (кафедрою).

Варіант 1. Теоретико-аналітичне завдання

1. Розкрити поняття фінансового права та його місце в системі права України.
2. Охарактеризувати принципи фінансової діяльності держави.

3. Проаналізувати структуру та зміст Бюджетний кодекс України.
4. Визначити роль держави у формуванні та використанні фінансових ресурсів.

Варіант 2. Практичне кейс-завдання

Ситуація:

Орган місцевого самоврядування перевищив затвержені бюджетні видатки.

Завдання:

1. Визначити правові наслідки такого порушення.
2. Вказати органи, що здійснюють контроль.
3. Описати порядок притягнення до відповідальності.
4. Обґрунтувати відповідь із посиланням на Бюджетний кодекс

України.

Варіант 3. Дослідницьке завдання

1. Дослідити систему державних фінансів України.
2. Проаналізувати державний бюджет України (структура доходів і видатків).
3. Визначити роль Міністерство фінансів України у формуванні фінансової політики.
4. Оцінити вплив міжнародних фінансових організацій (наприклад, Міжнародний валютний фонд).

Варіант 4. Творче завдання

Написати есе (2–3 сторінки) на тему:

«Фінансова стабільність держави в умовах економічних викликів»

Обов'язково:

- приклади з української практики;
- аналіз рішень Рахункова палата України.

Варіант 5. Нормативно-правовий аналіз

1. Проаналізувати:
 - державний бюджет;
 - місцеві бюджети;
 - державний борг.
2. Визначити проблемні аспекти правового регулювання.
3. Запропонувати шляхи вдосконалення фінансового законодавства.

Варіант 6. Практично-розрахункове завдання

1. Проаналізувати структуру доходів бюджету (на прикладі конкретного року).
2. Визначити дефіцит або профіцит бюджету.
3. Оцінити фінансові ризики для держави.

Варіант 7. Презентаційне завдання

Підготувати презентацію (10–15 слайдів) на тему:

- «Бюджетний процес в Україні»

або

- «Фінансовий контроль та аудит»

Обов'язково:

- приклади практики;
- аналіз діяльності Державна аудиторська служба України.

Методи навчання

Методи навчання становлять систему впорядкованих способів спільної діяльності науково-педагогічного працівника та здобувачів вищої освіти, спрямованих на досягнення визначених програмних результатів навчання, формування загальних і фахових компетентностей, а також ефективне розв'язання навчально-виховних завдань. Реалізація методів навчання здійснюється через сукупність дидактичних прийомів, організаційних форм та відповідних засобів освітньої діяльності.

Під час викладання та опанування навчальної дисципліни «Актуальні питання фінансового права» застосовується комплекс методів, що забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практичною спрямованістю навчання.

1. Словесні методи

До словесних методів належать способи вербального викладення та опрацювання навчального матеріалу, зокрема: розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія. Зазначені методи передбачають описове розкриття змісту тем, тлумачення сутності правових явищ, категорій і процесів, аналіз нормативно-правових положень, а також перевірку рівня самостійного засвоєння матеріалу здобувачами освіти. Їх використання сприяє формуванню системного бачення проблем фінансово-правового регулювання та розвитку навичок професійної аргументації.

2. Наочні методи

Наочні методи передбачають використання візуальних засобів навчання з метою підвищення ефективності сприйняття та осмислення інформації. У межах дисципліни застосовуються демонстрація схем, таблиць, структурно-логічних моделей, діаграм, ілюстративних матеріалів, відеофрагментів та інших засобів візуалізації. Використання наочності забезпечує кращу систематизацію складних правових конструкцій, сприяє формуванню аналітичного мислення та полегшує засвоєння теоретичних положень.

3. Практичні методи

Практичні методи орієнтовані на формування професійних умінь і навичок, зокрема здатності оперувати фінансово-правовими категоріями, аналізувати та застосовувати норми права, вирішувати практичні ситуації у сфері публічно-правових відносин. Реалізація зазначених методів здійснюється під час семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, розв'язання кейсів, аналізу судової практики та моделювання правових ситуацій.

Практична складова навчання спрямована на інтеграцію теоретичних знань із реальними правозастосовними процесами, що забезпечує професійну орієнтацію здобувачів освіти.

Методи за рівнем самостійної пізнавальної діяльності

З метою активізації інтелектуальної діяльності здобувачів вищої освіти у процесі навчання застосовуються також методи, диференційовані за рівнем самостійності мислення:

- *метод проблемного викладу*, що передбачає постановку наукової або практичної проблеми та послідовне розкриття шляхів її вирішення;
- *частково-пошуковий (евристичний) метод*, спрямований на залучення здобувачів до самостійного пошуку окремих елементів розв'язання поставленого завдання;
- *дослідницький метод*, який передбачає виконання самостійних наукових досліджень, аналіз правових джерел, формулювання власних висновків і пропозицій.

Комплексне поєднання зазначених методів забезпечує належний рівень теоретичної підготовки, розвиток критичного мислення та формування стійких професійних компетентностей у сфері фінансового права.

Методи та форми контролю, критерії оцінювання результатів навчання. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Методи контролю є сукупністю способів діагностичної діяльності, спрямованих на забезпечення зворотного зв'язку в освітньому процесі та визначення рівня досягнення програмних результатів навчання. Їх застосування дає можливість отримати об'єктивні дані щодо успішності засвоєння навчального матеріалу, результативності організації навчального процесу та сформованості у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей.

Контрольні заходи покликані встановити відповідність рівня набутих знань, умінь і практичних навичок вимогам стандартів вищої освіти, освітньо-професійної програми та робочої програми навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється з урахуванням принципів системності, об'єктивності, прозорості та академічної доброчесності.

Самоконтроль

Самоконтроль є важливим елементом навчальної діяльності та спрямований на формування здатності здобувачів освіти до самооцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу. Він передбачає самостійне виконання тестових завдань, аналіз правильності розв'язання практичних ситуацій, перевірку конспектів, підготовку до семінарських занять та інших форм роботи. Розвиток навичок самоконтролю сприяє підвищенню відповідальності здобувачів за результати власного навчання.

Кафедральний контроль

Кафедральний контроль здійснюється з метою моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення. Він може реалізовуватися у формі:

- поточного контролю;
- рубіжного контролю;
- підсумкового семестрового контролю.

Такий підхід забезпечує поетапне відстеження динаміки навчальних досягнень та своєчасне коригування освітнього процесу.

Види контролю результатів навчання

В освітньому процесі застосовуються такі основні види контролю:

- поточний контроль протягом семестру;
- виконання та захист контрольних робіт, передбачених навчальним планом;
- приймання та оцінювання індивідуальних завдань;
- підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час усіх видів аудиторних занять упродовж семестру. Його формами можуть бути усне опитування, письмові роботи, тестування, колоквиуми, аналіз практичних ситуацій, виступи здобувачів під час обговорення питань на семінарських заняттях тощо. Результати поточного оцінювання доводяться до відома здобувачів своєчасно та в установленому порядку.

Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі здобувачів вищої освіти у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;

- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної/індивідуальної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); проблемні ситуації, метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань								Модульна контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8			
Робота на семінарському занятті	5	5	5	5	5	5	5	5	25	Відповідно до умов визначених Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти "ПрАт"ВНЗ"МАУП"	100
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувача освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються «Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у «Приватному

акціонерному товаристві «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(<https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>).

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Актуальні питання фінансового права» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку** (письмово). Здобувача освіти допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

****Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.**

Для заочної форми навчання залік є обов'язковою складовою підсумкового оцінювання.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів

навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і

виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття фінансового права як галузі права.
2. Предмет фінансового права.
3. Метод фінансового права.
4. Місце фінансового права в системі національного права.
5. Основні принципи фінансового права.
6. Принципи фінансового права у бюджетних відносинах.
7. Принципи фінансового права у податкових відносинах.
8. Система фінансового права України.
9. Інститути фінансового права.
10. Фінансове право як наука і навчальна дисципліна.
11. Джерела фінансового права України.
12. Закони як джерело фінансового права.
13. Підзаконні акти у фінансовому праві.
14. Судова практика як джерело фінансового права.
15. Міжнародні джерела фінансового права та їх вплив на національне.
16. Колізії та прогалини у фінансовому законодавстві.
17. Шляхи подолання колізій у фінансовому законодавстві.
18. Взаємодія фінансового права з іншими галузями права.
19. Фінансово-правові відносини: поняття та структура.
20. Суб'єкти фінансового права.
21. Об'єкти фінансових правовідносин.
22. Права та обов'язки держави у фінансових правовідносинах.
23. Права та обов'язки органів публічної влади.
24. Права та обов'язки платників податків.
25. Права та обов'язки фінансових органів.
26. Фінансово-правовий статус територіальних громад.
27. Фінансовий контроль: поняття та види.
28. Органи фінансового контролю.
29. Види фінансово-правової відповідальності.
30. Адміністративна відповідальність у фінансовому праві.
31. Кримінальна відповідальність у фінансовому праві.
32. Цивільна відповідальність у фінансовому праві.
33. Фінансова дисципліна: поняття та правові механізми забезпечення.
34. Проблеми забезпечення фінансової дисципліни.
35. Цифровізація фінансів та електронне адміністрування.

36. Правові проблеми цифрових фінансових інструментів.
37. Фінансовий моніторинг: правові засади.
38. Вплив євроінтеграції на фінансове законодавство України.
39. Гармонізація національного фінансового права з правом ЄС.
40. Вплив глобалізації на фінансове право.
41. Актуальні питання фінансового права у воєнний та кризовий період.
42. Механізми правового регулювання державних фінансів.
43. Роль фінансового права у забезпеченні економічної стабільності.
44. Проблеми прозорості та підзвітності у фінансових правовідносинах.
45. Сучасні виклики розвитку фінансового права.
46. Бюджетна система України: структура та рівні.
47. Основні принципи бюджетного права.
48. Бюджетний процес: формування доходів.
49. Бюджетний процес: розподіл коштів.
50. Використання бюджетних коштів: проблеми і практика.
51. Бюджетна децентралізація: правові аспекти.
52. Контроль за виконанням бюджету.
53. Бюджетний контроль: види та органи.
54. Податкова система України: загальна характеристика.
55. Види податків та зборів в Україні.
56. Права платників податків.
57. Обов'язки платників податків.
58. Права та обов'язки податкових органів.
59. Податкові спори: причини та практика вирішення.
60. Податковий комплаєнс: поняття та значення.
61. Відповідальність платників податків.
62. Банківська система України: правове регулювання.
63. Роль Національного банку України.
64. Валютне регулювання та валютний контроль.
65. Проблеми застосування валютного законодавства.
66. Державний борг України: поняття та види.
67. Механізми управління державним боргом.
68. Публічний кредит: правові аспекти.
69. Гарантії держави щодо публічного кредиту.
70. Фінансова безпека держави: поняття та складові.
71. Загрози фінансовій безпеці держави.
72. Механізми захисту фінансової безпеки.
73. Захист прав учасників фінансових правовідносин.
74. Судова практика щодо фінансової безпеки.

75. Прозорість та підзвітність у використанні публічних коштів.
76. Проблеми контролю державних витрат.
77. Актуальні проблеми фінансового контролю.
78. Фінансова дисципліна на місцевому рівні.
79. Роль органів місцевого самоврядування у фінансових правовідносинах.
80. Актуальні проблеми податкової політики України.
81. Вплив економічних криз на бюджетну систему.
82. Вплив цифровізації на податкову систему.
83. Проблеми управління державним боргом у кризових умовах.
84. Фінансово-правові ризики при залученні зовнішніх кредитів.
85. Проблеми забезпечення фінансової стабільності у банківському секторі.
86. Фінансова безпека та протидія фінансовим правопорушенням.
87. Актуальні проблеми регулювання державних витрат під час воєнного стану.
88. Гармонізація національного і європейського фінансового права.
89. Цифрові фінансові інструменти та правове регулювання.
90. Проблеми правового регулювання фінансових відносин у сучасних умовах.

Рекомендована література

Основні джерела:

1. Конституція України : Основний Закон України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 13.08.2010 року. 2010. № 59. Стор. 9. Ст. 2047. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-17>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. 2011. № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. Стор. 556. Ст. 112. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
4. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14>

5. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року // Відомості Верховної Ради України від 09.02.2001. 2001. № 5. Ст. 30. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2121-14>
6. Кучерявенко М.П. Фінансове право України : підруч. / М.П. Кучерявенко. - Х. : Право, 2021. - 560 с.
7. Воронова Л.К. Фінансове право : навч. посіб. / Л.К. Воронова. - К. : Юрінком Інтер, 2020. - 420 с.
8. Опришко В.Ф. Фінансово-правові відносини / В.Ф. Опришко. - К. : Центр навч. літ., 2022. - 350 с.
9. Нечай А.А. Бюджетне право України / А.А. Нечай. - К. : Юридична думка, 2023. - 300 с.
10. Пацурківський П.С. Фінансовий контроль у державі / П.С. Пацурківський. - Л. : ПРАВООСВІТА, 2024. - 280 с.
11. Бех Г.В. Фінансове адміністрування / Г.В. Бех. - К. : Юрінком Інтер, 2021. - 330 с.
12. Гетьман А.П. Публічні фінанси та право / А.П. Гетьман. - Х. : Право, 2022. - 310 с.
13. Кравченко О.В. Фінансова діяльність держави / О.В. Кравченко. - К. : Центр навч. літ., 2020. - 290 с.
14. Тимошенко І.В. Міжнародне фінансове право / І.В. Тимошенко. - К. : Юрінком Інтер, 2023. - 340 с.
15. Лещенко Р.М. Фінансова політика держави / Р.М. Лещенко. - К. : Юридична думка, 2024. - 260 с.
16. Бюджетний кодекс України : науково-практичний коментар / за ред. Л.К. Воронової. - К. : Юрінком Інтер, 2021. - 600 с.
17. Податковий кодекс України : коментар / за ред. М.П. Кучерявенка. - Х. : Право, 2022. - 780 с.
18. Коментар до законодавства про фінансовий контроль / за ред. Г.В. Бека. - К. : Центр навч. літ., 2023. - 420 с.
19. Кучерявенко М.П. Сучасні тенденції розвитку фінансового права // Право України. - 2021. - № 7. - С. 20–28.
20. Воронова Л.К. Бюджетна політика України // Юридичний журнал. - 2020. - № 6. - С. 30–38.
21. Опришко В.Ф. Фінансові правовідносини: нові підходи // Вісник фінансового права. - 2022. - № 5. - С. 15–23.
22. Нечай А.А. Бюджетний процес: проблеми та перспективи // Адміністративне право і процес. - 2023. - № 4. - С. 40–48.
23. Пацурківський П.С. Фінансовий контроль у сучасних умовах // Правова думка. - 2024. - № 3. - С. 25–33.

24. Бех Г.В. Фінансове адміністрування в Україні // Юридичний вісник. - 2021. - № 9. - С. 50–58.
25. Гетьман А.П. Публічні фінанси: правові аспекти // Практика адміністративного судочинства. - 2022. - № 6. - С. 35–43.
26. Кравченко О.В. Фінансова діяльність держави в умовах реформ // Актуальні проблеми права. - 2020. - № 10. - С. 18–26.
27. Тимошенко І.В. Міжнародне фінансове право: сучасні виклики // Міжнародне право. - 2023. - № 6. - С. 60–68.
28. Лещенко Р.М. Фінансова реформа в Україні // Юридичні студії. - 2024. - № 9. - С. 45–53.
29. Міністерство фінансів України. Бюджетна політика України : аналітичний звіт. - К., 2021. - 150 с.
30. Рахункова палата України. Звіт про результати аудиту державних фінансів. - К., 2022. - 180 с.
31. OECD. Public Finance Review. - Paris, 2023. - 210 p.
32. World Bank. Public Finance Report. - Washington, 2022. - 200 p.
33. IMF. Fiscal Monitor. - Washington, 2024. - 230 p.
34. European Commission. Public Finance Statistics. - Brussels, 2023. - 220 p.
35. PwC. Global Public Finance Report. - 2024. - 250 p.
36. Deloitte. Financial Regulation Report. - 2022. - 240 p.
37. EY. Public Finance Guide. - 2023. - 260 p.
38. Smith A. Public Finance Law. - London : Routledge, 2020. - 360 p.
39. Brown M. Financial Law and Regulation. - Oxford : Oxford University Press, 2021. - 380 p.

Додаткова:

1. Андрущенко В.Л. Публічні фінанси в Україні / В.Л. Андрущенко. - К. : Юрінком Інтер, 2021. - 300 с.
2. Бондаренко О.В. Фінансові правопорушення / О.В. Бондаренко. - Х. : Право, 2022. - 270 с.
3. Василенко І.М. Фінансовий контроль і аудит / І.М. Василенко. - К. : Центр навч. літ., 2023. - 310 с.
4. Гриценко О.С. Бюджетна система України / О.С. Гриценко. - Л. : ПРАВООСВІТА, 2020. - 260 с.
5. Дорошенко П.М. Фінансові спори: теорія і практика / П.М. Дорошенко. - К. : Юрінком Інтер, 2024. - 320 с.
6. Єфименко Т.І. Фіскальна політика держави / Т.І. Єфименко. - К. : Юридична думка, 2021. - 280 с.

7. Журавель І.В. Державні фінанси / І.В. Журавель. - Х. : Право, 2022. - 260 с.
8. Захарченко О.М. Фінансові ризики та їх правове регулювання / О.М. Захарченко. - К. : Центр навч. літ., 2023. - 290 с.
9. Кравець І.П. Фінансове планування / І.П. Кравець. - К. : Юрінком Інтер, 2020. - 270 с.
10. Литвиненко О.Д. Фінансове право: практичний курс / О.Д. Литвиненко. - Л. : Центр права, 2024. - 240 с.
11. Андрущенко В.Л. Бюджетний кодекс України : практичний коментар. - К. : Юрінком Інтер, 2022. - 650 с.
12. Бех Г.В. Фінансове законодавство України : довідник. - К. : Центр навч. літ., 2021. - 420 с.
13. Стеценко С.Г. Фінансові спори : судова практика. - К. : Юридична думка, 2023. - 300 с.
14. Андрущенко В.Л. Фінансова політика України: сучасні виклики // Право України. - 2021. - № 10. - С. 55–63.
15. Бондаренко О.В. Фінансові правопорушення: проблеми кваліфікації // Юридичний журнал. - 2022. - № 8. - С. 30–38.
16. Василенко І.М. Електронне адміністрування фінансів // Вісник фінансового права. - 2023. - № 7. - С. 20–28.
17. Гриценко О.С. Бюджетна реформа в Україні // Міжнародне право. - 2020. - № 6. - С. 60–68.
18. Дорошенко П.М. Судова практика у фінансових спорах // Адміністративне право і процес. - 2024. - № 5. - С. 45–53.
19. Єфименко Т.І. Фіскальна політика в умовах економічних змін // Юридичний вісник. - 2021. - № 11. - С. 28–36.
20. Журавель І.В. Фінансовий контроль: нові підходи // Правова думка. - 2022. - № 4. - С. 25–33.
21. Захарченко О.М. Фінансові ризики у діяльності держави // Юридичні студії. - 2023. - № 10. - С. 40–48.
22. Кравець І.П. Фінансове планування: правові аспекти // Актуальні проблеми права. - 2020. - № 12. - С. 18–26.
23. Литвиненко О.Д. Фінансові спори та їх вирішення // Практика адміністративного судочинства. - 2024. - № 9. - С. 33–41.
24. Фінансове право України: сучасні проблеми : зб. наук. ст. - К. : Юрінком Інтер, 2021. - 310 с.
25. Публічні фінанси в Україні : матеріали наук. конф. - Х. : Право, 2022. - 290 с.

26. Фінансова система України : зб. наук. праць. - Л. : ПРАВООСВІТА, 2023. - 270 с.
27. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П., В.О. Глушков. Сучасні кібервійни XXI століття: квантові технології: навч. посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2024. 182 с.
28. Ковалів М. В. Фінансове право України: навч. посіб. Львів: СПОЛОМ 2022. 394 с.
29. Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручн. Київ: АртЕк, 2024. 656 с.
30. Опришко В. Ф. Фінансова система України: сучасні трансформації. – К., 2020.
31. Дученко М. М. Фінансовий контроль: правові засади. – К., 2022.
32. Савченко Л. А. Бюджетне право України. – К., 2021.
33. Гетьман О. О. Міжнародне фінансове право. – К., 2022.
34. Баранов О. А. Цифровізація фінансової сфери та право. – К., 2023.
35. Шевчук О. М. Фінансове право в умовах воєнного стану. – К., 2023.
36. Іванов Ю. Б. Фінансове регулювання економіки. – Харків, 2021.
37. Ковальчук Т. Т. Фінансові спори: судова практика. – К., 2021.
38. Кравченко В. І. Фіскальна політика держави. – К., 2022.
39. Лук'яненко Д. Г. Глобальні фінанси та фінансове право. – К., 2020.
40. Гончаренко О. М. Фінансове право Європейського Союзу. – К., 2023.
41. Пилипенко О. В. Фінансові технології (FinTech) і право. – К., 2022.
42. Бойко А. С. Фінансовий комплаєнс та ризики. – К., 2023.
43. Public Finance and Public Policy / Jonathan Gruber. - New York: Worth Publishers, 2022.
44. International Public Finance / Raghbendra Jha. - London: Routledge, 2019.
45. The Economics of the Public Sector / Joseph E. Stiglitz. - New York: W.W. Norton & Company, 2015.
46. Public Finance / Harvey S. Rosen, Ted Gayer. - New York: McGraw-Hill, 2021.
47. Government Budgeting and Financial Management in Practice / Charles E. Menifield. - Lanham: University Press of America, 2020.
48. Smith A. Public Finance and Law. - London : Routledge, 2020. - 340 p.
49. Brown M. Financial Regulation and Policy. - Oxford : Oxford University Press, 2021. - 360 p.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL : <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control>.
3. Єдиний портал органів системи Міністерства внутрішніх справ України. URL : <http://mvs.gov.ua>.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
5. Офіційний портал Державна податкова служба України. URL: <https://www.tax.gov.ua>.
6. Національний банк України – <https://bank.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Державна аудиторська служба України. URL : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
8. Рахункова палата України : офіц. сайт. - Режим доступу : <https://rp.gov.ua>
9. Державна казначейська служба України : офіц. сайт. - Режим доступу : <https://treasury.gov.ua>